

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LITERATURA PATRISTICĂ ÎN SECOLELE IV-V						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. lect. univ. dr. Gabriel-Viorel Gârdan, ggardan@yahoo.com						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. lect. univ. dr. Gabriel-Viorel Gârdan, ggardan@yahoo.com						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	ES	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					16
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					12
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					1
3.7 Total ore studiu individual		47			
3.8 Total ore pe semestru		75			
3.9 Numărul de credite		3			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> • Introducere în studiul literaturii patristice • Literatura Patristică în epoca Bisericii Primare • Biserica în epoca primară • Istoria Bisericii în epoca sinoadelor ecumenice
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> • Informații fundamentale despre istoria Bisericii în primul mileniu creștin. • Cunoașterea și capacitatea de aplicare a principiilor de lectură și interpretare a unui text patristic.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Prezența minim 80%, cu materialele didactice specifice indicate de profesor. • Telefoanele mobile se țin închise pe toată durata cursului și a examenului.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Pentru predarea cu întârziere a portofoliului de seminar, acesta va fi depunctat cu 0.5 pct./zi de întârziere. • Plagiarea lucrării de seminar atrage după sine respingerea lucrării și nepromovarea colocviului.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze capacitatea situării în timp și spațiu a Părinților Bisericii din perioada de aur a literaturii patristice. • Să cunoască viața, operele cele mai importante și contribuția teologică specifică fiecărui autor. • Să dezvolte deprinderea folosirii lexicului patristic. • Să demonstreze capacitatea de a integra în discursul propriu cunoștințele dobândite. • Să dezvolte deprinderi de lectură și de interpretare a textului patristic. • Să demonstreze competențe reale de actualizare a mesajului patristic în vederea transmiterii lui în mediile contemporane.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze capacitatea de conexare a cunoștințelor dobândite în cadrul cursului cu ansamblul disciplinelor studiate, precum și cu activitatea profesională pe care urmează să o desfășoare. • Să asume comportamental principalele elemente duhovnicești și pedagogice din scrierile patristice. • Să demonstreze capacitatea de conexare a afirmațiilor de teologie patristică pentru realizarea dialogului interreligios.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Să introducă studentul în sfera cunoașterii vieții, operei și contribuției doctrinare a figurilor majore ale literaturii patristice din perioada secolelor IV-V.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Să familiarizeze studentul cu textul patristic și cu normele elementare de lectură și interpretare a lui. • Să însușească noțiunile teologice fundamentale ce se regăsesc în scrierile patristice. • Să înțeleagă contextul elaborării acestor scrieri.

	<ul style="list-style-type: none"> • Să conștientizeze consecințele ecleziologice și doctrinare ale operelor Sfinților Părinți și ale scriitorilor bisericești și a actualității lor pentru viața și misiunea Bisericii în lumea contemporană. • Să dezvolte capacități de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios.
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Epoca de aur a literaturii patristice: cauze, genuri literare, discipline teologice, □coli de teologie patristică.	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
Atansie cel Mare: viața, opera, Sfânta Treime, soteriologie, hristologie, antropologie	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
Eusebiu de Cezareea, Chiril al Ierusalimului, Epifanie de Salamina: viața, opera, exegeză, cateheză, teologia istoriei, erezii.	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
Vasile cel Mare: viața, opera, asceză, cunoa□terea lui Dumnezeu, Sfânta Treime, canoane	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
Grigorie de Nazianz: viața, opera, asceză, cunoa□terea lui Dumnezeu, Sfânta Treime, hristologie, soteriologie, poezie.	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
Grigore de Nyssa: viața, opera, cunoa□terea lui Dumnezeu, Sfânta Treime, hristologie, mariologie, soteriologie, antropologie	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
Amfilohie de Iconiu: viața, opera, canonul Sfintei Scripturi	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
□coala Antiohiană. Ioan Gură de Aur: viața, opera, Sfânta Scriptură, hristologia, doctrina socială	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
Ambrozie: viața, opera, antropologie, mariologie, rela□iile dintre Biserică □i Stat	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin: viața, opera, antropologia, hristologia, soteriologia, mariologia, Sfintele Taine	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
Bibliografie		
I. Bibliografia obligatorie:		

- Pr. prof. dr. Ioan G. Coman, *Patrologie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (EIBMBOR), București, 1956; Sfânta Mănăstire Derwent, 1999
- Idem, *Patrologie*, vol. I, II, III, EIBMBOR, București, 1984, 1985, 1988
- Prof. dr. Stylianos Papadopoulos, *Patrologie*, vol. I, II/1, II/2 traducere de lect. dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București, 2006, 2009, 2012
- Arhid. prof. dr. Constantin Voicu, *Patrologie*, vol. 1-3, Editura Basilica, București, 2009-2010
- Remus Rus, *Dicționar enciclopedic de literatură creștină din primul mileniu*, Editura Lidia, București, 2003
- Claudio Moreschini, Enrico Norelli, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, vol. I, II/1, II/2, Editura Polirom, Iași, 2001, 2004, 2004
- Hans von Campenhausen, *Părinții greci ai Bisericii*, Editura Humanitas, București, 2005
- Idem, *Părinții latini ai Bisericii*, vol. I și II, Editura Humanitas, București, 2005
- Claudio Moreschini, *Istoria filosofiei patristice*, Editura Polirom, Iași, 2009

II. Bibliografie opțională:

- Sfântul Atanasie cel Mare, *Scrieri I și II*, traducere, introducere și note de pr. prof. Dumitru Stăniloae, PSB 15 și 16, EIBMBOR, 1987, 1988
- Sfântul Chiril al Alexandriei, *Scrieri I-IV*, PSB 38-41, EIBMBOR, București, 1991, 1992, 1994, 2000
- Sfântul Chiril al Alexandriei, *Zece cărți împotriva lui Iulian Apostatul*, Editura Anastasia, 2000
- Eusebiu de Cezarea, *Scrieri I și II*, PSB 13 și 14, EIBMBOR, București, 1987, 1991
- Sfântul Vasile cel Mare, *Scrieri I-III*, PSB 17, 18 și 12, EIBMBOR, București, 1986, 1989, 1988
- Sfântul Grigorie de Nyssa, *Scrieri I-II*, PSB 29, 30, EIBMBOR, București, 1982, 1998
- Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la facere (I)*, traducere, introducere, indici și note de Pr. D. Fecioru, EIBMBOR, 1987
- Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la facere (II)*, traducere, introducere, indici și note de Pr. D. Fecioru, EIBMBOR, 1989
- Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*, traducere, introducere, indici și note de Pr. D. Fecioru, EIBMBOR, 1994
- Sfântul Ambrozie, *Despre Duhul Sfânt*, traducere, studiu introductiv și note de pr.dr. Vasile Răducă, Editura Anastasia, București, 1997
- Augustin, *Despre iubirea absolută, comentariu la prima epistolă a lui Ioan*, ediție bilingvă, traducere de Roxana Matei, introducere de Marie-Anne Vannier, ediție îngrijită de Cristian Bădiliță, Editura Polirom, Iași, 2003
- Augustin *Confessiones*, traducere și indice de prof.dr. docent Nicolae Barbu, introducere și note de pr. prof. dr. Ioan Rămureanu, ediția a II-a, EIBMBOR, București, 1994
- Fericitul Augustin, *Retractaționes / Revizuirii*, traducere de Nicolae I. Barbu, postfață de Ioan G. Coman, Editura Anastasia, 1997
- Jaroslav Pelikan, *Tradiția creștină, o istorie a dezvoltării doctrinei*, vol. I, vol. II, vol. III, vol. IV, vol. V, Editura Polirom, Iași, 2004, 2005, 2006, 2006, 2008
- Jonathan Hill, *Istoria gândirii creștine*, Editura Casa Cărții, Oradea, 2007
- Ioan G. Coman, *Probleme de filosofie și literatură patristică*, EIBMBOR, București, 1995
- Frances Young, Lewis Ayres, Andrew Louth, *The Cambridge History of Early Christian Literature*, Cambridge University Press, 2004
- Patrick J. Hamell, *Handbook of Patrology*, Alba House, New-York, 5th edition, 1991
- Johannes Quasten, *Patrology*, vol. I, II, III, IV, Christian Clasic Ave Maria Press, Notre Dame, IN, f.a.
- Joseph Tixeront, *A Handbook of Patrology*, translated by S.A. Raemers, Kessinger Publishing's Legacy Reprints, f.a.
- Otto Bardehewer, *Patrology*, translated by Thomas J. Shahan, Freiburg im Breisgau & St. Louis, Mo., 1908

<ul style="list-style-type: none"> Paladie, <i>Istoria lausiacă, scurte biografii de pustnici</i>, traducere, introducere și note de pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, EIBMBOR, București, 1993 		
8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
<i>Epistola – gen a literaturii patristice</i>	dezbateri sau discuție colectivă	1 seminar
<i>Coresponde □ a Sfântului Atanasie cel Mare</i>	dezbateri sau discuție colectivă	2 seminarii
<i>Coresponde □ a Sfântului Vasile cel Mare</i>	dezbateri sau discuție colectivă	3 seminarii
<i>Coresponde □ a Sfântului Grigore de Nazianz</i>	dezbateri sau discuție colectivă	3 seminarii
<i>Coresponde □ a Sfântului Ambrozie al Milanului</i>	dezbateri sau discuție colectivă	3 seminarii
<i>Coresponde □ a Sfântului Ioan Gură de Aur</i>	dezbateri sau discuție colectivă	2 seminarii
Bibliografie <ul style="list-style-type: none"> Sf. Atanasie cel Mare, <i>Scrieri</i>, partea a II-a, traducere, introducere □ i note de Pr. prof. Dumitru Stăniloae, PSB vol. 16, Editura Institutului Biblic □ i de Misiune al BOR, Bucure□ ti, 1988, pp. 21-190. Sf. Vasile cel Mare, <i>Epistole</i>, traducere din limba greacă, introducere □ i note de Pr. Teodor Bodogae, edi□ ie revizuită de Tudor Teoteoi, Editura Basilica a Patriarhiei Române, Bucure□ ti, 2010. Sf. Vasile cel Mare, <i>Scrieri</i>, partea a III-a, traducere, studiu introductiv, comentarii □ i indici de Pr. prof. Teodor Bodogae, PSB vol. 12, Editura Institutului Biblic □ i de Misiune al BOR, Bucure□ ti, 1988, pp. 93-640. Sf. Grigorie de Nazianz, <i>Epistole către Sf. Vasile cel Mare</i>, traducere din limba greacă de Alexandru Mihăilă, în <i>Studii Teologice</i>, seria a III-a, anul V, nr. 1, ianuarie-martie 2009, pp. 215-236; Saint Gregory of Nazianz, <i>Select letters</i>, în <i>Nicene and Post-Nicene Fathers</i>, vol. 7, second series, edited by Philipp Schaff and Henry Wace, Hendrickson, second printing 1999, pp. 435-482. Sf. Ambrozie, <i>Scrieri</i>, partea a II-a, <i>Scrisori</i>, traducere □ i note de prof. David Popescu, PSB vol. 53, Editura Institutului Biblic □ i de Misiune al BOR, Bucure□ ti, 1994, pp. 26-341. Sf. Ioan Gură de Aur, <i>Scrisori</i>, traducere din limba greacă veche □ i note de pr. prof. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic □ i de Misiune al BOR, Bucure□ ti, 2008; Ioan Gură de Aur, <i>Scrisori din exil</i>, volum realizat de Ioan I. Ică jr, Editura Deisis, în special pp. 135-329 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.**

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> Capabilitatea situării în timp și spațiu a principalilor autori 	EXAMEN condiționat de predarea portofoliului de seminar.	50%

	<p>patristici din epoca de aur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea vieții, operelor celor mai importante și a contribuției teologice specifice fiecărui autor. • Demonstrarea competențelor reale de actualizare a mesajului patristic în vederea transmiterii lui înspre contemporani. 	24 și 31 IANUARIE 2013	
10.5 Seminar/laborator	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea și însușirea problematicii tratate la curs și seminar. • Capacitatea de a integra într-un discurs interpretativ propriu temele teologice discutate. • Respectarea stantardelor pentru lucrările cu caracter științific, coerența în abordarea tematică, atingerea unui nivel al gândirii și al exprimării sintetice, capacitatea de muncă în grup. 	<p>Prezentarea unui portofoliu care va conține lucrare de seminar, fișe de lucru, etc.</p> <p>Portofoliul se predă în data de 10 IANUARIE 2013</p>	50%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze capabilitatea situării în timp și spațiu a principalilor Părinți ai Bisericii. • Să cunoască viața, operele cele mai importante și contribuția teologică specifică fiecărui autor. • Să alcătuiască fișele de lectură pentru numărul de scrisori alocat din corpusurile epistolare. 			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....